

CYFARFOD:	Y Cyngor Llawn
DYDDIAD:	1 Mawrth 2018
PWNC:	Cyllideb 2018/19 a Strategaeth Ariannol 2018/19 – 2020/21
AELOD CABINET:	Y Cyngorydd Peredur Jenkins, Aelod Cabinet dros Gyllid
SWYDDOG CYSWLLT:	Dafydd L Edwards, Pennaeth Cyllid
PWRPAS:	Gosod Cyllideb y Cyngor a phennu lefel Treth Cyngor 2018/19

Argymhellion y Cabinet i'r Cyngor llawn yw y dylid:

1. sefydlu cyllideb o £242,862,930 ar gyfer 2018/19, i'w ariannu drwy Grant Llywodraeth o £175,127,330 a £67,735,600 o incwm o'r Dreth Cyngor, gyda chynnydd o 4.8%.
2. sefydlu rhaglen gyfalaf o £8.389m yn 2018/19, i'w ariannu o'r ffynonellau a nodir yng nghymal 9.4 o'r adroddiad.

Byddai cynyddu'r Dreth Cyngor **4.8%** yn gynnydd wythnosol o £1.15, neu cynnydd o £59.57 yn y Dreth Cyngor Band D blyneddol, o £1,240.96 i **£1,300.53**.

CRYNODEB

CYLLIDEB 2018/19

1. Rhaid i'r Cyngor osod cyllideb gytbwys ar gyfer 2018/19, ac yn unol â'r drefn arferol, cyflwynir y gyllideb flynyddol (Rhan A o'r adroddiad dilynol) o fewn cyd-destun strategaeth ariannol tymor canolig (Rhan B), gan sicrhau fod y gyllideb yn paratoi ar gyfer y sefyllfa i ddod, yn hytrach na chyfarch anghenion un flwyddyn yn unig.
2. Eleni, mae'r Cyngor yn elwa o'r cynllunio tymor canolig mewn blyneddau blaenorol, gan ein bod yn medru mantoli'r gyllideb heb orfod cymryd unrhyw benderfyniadau newydd sy'n torri gwasanaethau i'r dinesydd, er fod raid codi'r Dreth 4.8%.
3. Argymhellir codi'r Dreth 4.8% yn 2018/19 er mwyn amddiffyn gwasanaethau i bobl Gwynedd, gan fydd raid cynllunio i ddarganfod hyd at £20m o arbedion erbyn 2018/19 - 2020/21.
4. Wedi ymgynghori mewn cyfres o weithdai yn Ionawr/Chwefror, a gyda'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu (8 Chwefror), mae'r Cabinet wedi ystyried y strategaeth ariannol 2018/19 – 2020/21, ac argymhell cyllideb briodol i'r Cyngor ar gyfer 2018/19.

A) CYLLIDEB 2018/19

5. Gellir crynhoi'r gyllideb a gynigir ar gyfer 2018/19 fel a ganlyn –

Arbedion i ddygymod gyda bwlch 2018/19	
	£
Arbedion Effeithlonrwydd Cymeradwy	1,484,650
Toriadau Cymeradwy	368,460
Arbedion Effeithlonrwydd Pellach	896,430
Cyfanswm yr Arbedion i gau'r Bwlch	<u>2,749,540</u>

Sefydlu Cyllideb a lefel Treth 2018/19	
	£
Cyllideb Sylfaenol 2017/18	231,299,720
Gofynion Gwario Ychwanegol	<u>14,312,750</u>
Gofynion gwario 2018/19 cyn Arbedion	245,612,470
llai Incwm Grant Llywodraeth	-175,127,330
llai Arbedion 2018/19	<u>-2,749,540</u>
Cynnyrch Treth Cyngor: codi 4.8%	<u>67,735,600</u>

Cyllideb gytbwys ar gyfer 2018/19	
	£
Gofynion gwario 2018/19 cyn Arbedion	245,612,470
Cyfanswm Arbedion 2018/19	<u>-2,749,540</u>
Cyllideb Net 2018/19	<u>242,862,930</u>
I'w ariannu drwy -	
Incwm Grant	175,127,330
Treth Cyngor	<u>67,735,600</u>
Cyllideb Net 2018/19	<u>242,862,930</u>

6. Erbyn 2018/19, bydd angen cynyddu ein gwariant i £245.6m er mwyn "sefyll yn llonydd", gan gynnwys £1.55m i gwrdd â phwysau ar gyllidebau'r gwasanaethau (manylion o'r 'bidiau' yn Atodiad 1). Rhoddir ystyriaeth i flaenoriaethau datblygol ar wahân i hyn, drwy Gynllun y Cyngor (eitem flaenrol ar y rhaglen). Cyflwynir yma'r ymrwymadau anorfod mae'r gwasanaethau'n wynebu rŵan.
7. Er mwyn cyfarch y bwlch ariannol, bydd modd priodoli £2.75m o arbedion, ac wedyn rhaid cynyddu'r Dreth Cyngor 4.8%.
8. Cyn cyflawni adolygiad mwy trylwyr o'r Strategaeth Asedau, rydym wedi sefydlu rhaglen ar sail isafswm ar gyfer 2018/19, yn unol â'r hyn a nodir yng nghymal 9.4 o Rhan A, fydd yn golygu rhaglen o £8.389m yn 2018/19. Mae'r rhaglen yn parhau i fod yn gwario ar gynlluniau cyfalaf ar lefel uwch na'r adnodd yr ydym yn ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru i gefnogi ein rhaglen gyfalaf, ond ni ystyrir fod y lefel benthyca perthnasol am or-ymestyn y Cyngor.

B) STRATEGAETH TYMOR CANOLIG - CRYNODEB

9. Mae'r gwaith modelu (yn Rhan B o'r adroddiad manwl) yn cadarnhau bydd angen sicrhau bod ein trefniadau ni yn ddigon hyblyg er mwyn gallu gwireddu hyd at £20m o arbedion dros y dair blynedd 2018/19 - 2020/21. I'r perwyl hyn, argymhellir y dylid parhau gyda'r strategaeth arbedion cyfredol lle mae'r Cabinet am benderfynu ar dargedau gwahaniaethol i adrannau'r Cyngor, y penaethiaid adran yn cyflwyno arbedion posib i gwrdd â'r targedau hynny, a'r pwyllgorau craffu yn herio'r cynlluniau ar ran pobl Gwynedd, cyn ymgynghoriad cyhoeddus ar ddewisiadau i'w gweithredu'n flynyddol.

Rhesymau dros argymell y penderfyniad

10. Mae'r strategaeth yn ceisio gwarchod y gwasanaethau y mae'r Cyngor yn eu darparu i bobl Gwynedd, ac yn argymell cynnydd yn y Dreth Cyngor er mwyn cyflawni'r amcan hwnnw eleni. Wrth sicrhau arbedion, bwriedir eu cyflawni yn y lleoedd hynny fydd yn cael yr ardrawiad lleiaf ar ein pobl.

Ystyriaethau perthnasol

11. Mater i'r Cyngor yw ystyried y gyllideb a gosod y Dreth Cyngor erbyn 2018/19 ar sail y materion a nodir yn yr adroddiad dilynol. Gall y Cabinet benderfynu ar y strategaeth ariannol tymor canol, ond gwneir hynny yn gynhwysol mewn ymgynghoriad gyda'r Cyngor.